

Kauza hraboš

Při návštěvě některých podniků na Hané a na jižní Moravě se mnozí z nás přesvědčili na vlastní oči, jak může aktuální kalamitní výskyt hraboše polního zdecimovat porosty zemědělských plodin nejen na orné půdě. Vzhledem k tomu, že byly, dle našeho názoru, vyčerpány legislativně platné nástroje praktické ochrany plodin proti hraboši, včetně využití predátorů, nevstupovali jsme do současné, dle našeho názoru, příliš vyhocené diskuze. Tím důvodem bylo racionální rozhodnutí ÚKZÚZ o časově omezené výjimce pro plošné použití přípravku Stutox II. Nemá cenu v této chvíli opakovat všechny odborné argumenty, kterých padla již celá řada. O bionomii hraboše je známo dostatek faktů. Opatření proti hraboši jsou stanovena. Rozumným kompromisem by mohlo být vybrání plochy v navrhovaných okresech pro plošnou aplikaci za společné spolupráce pracovníků ÚKZÚZ, ČIŽP a dotčeného subjektu, v CHKO pak zvážit skutečnou situaci včetně dalšího vývoje hraboše a jeho dalších škod včetně jeho rizik jako zdrojů nákazy lidské populace nebo jako ohrožení lovné zvěře. To vše při znalosti faktu, že sice přípravek Stutox II je jed, ale jeho působnost je velmi krátkodobá (několik desítek hodin). Jakmile se peleta vlhkem rozpadne (a to z hlediska vývoje současného počasí lze předpokládat ve velmi krátkém čase) nelze ji konzumovat. Zůstává Zn a fosfid ve formě fosfanu se rychle odpaří.

Jediným smysluplným východiskem ze současné kalamitní situace je výjimečně povolená plošná aplikace rodenticidu. Možná, že by k dnešní situaci nemuselo dojít, pokud by u přípravku Stutox před několika lety nedošlo k výraznému snížení obsahu účinné látky a nemuseli bychom nyní sahat k mimořádným opatřením. Možná, že ta situace je trochu podobná jako v případě zákazu moření přípravky ze skupiny neonikotinoidů. Výsledkem tohoto zákazu, také dle rétoriky navrhovatelů motivovaného environmentálními aspekty, je plošná aplikace insekticidů, která životnímu prostředí neprospívá mnohem více. Mnohdy iracionální tlak na snižování počtu účinných látek může vést v budoucnu k dalším kalamitním výskytům celého spektra škodlivých činitelů. Znovu apelujeme na nutnost při rozhodovacím procesu zvážit všechny aspekty případných zákazů, mít k dispozici substituci a hlavně se nedívat na zemědělce jako na toho, který primárně chce otrávit vše živé okolo.

Pokud můžeme přidat ještě jeden názor, tak doporučujeme Ministerstvu zemědělství ještě znovu zvážit včerejší, a jak se zdá, definitivní pozastavení účinnosti nařízení ÚKZÚZ, a opravdu povolit na omezenou dobu a za jasných podmínek plošnou aplikaci.

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D. za odbor rostlinolékařství ČA ZV